

Ersättningsgrundande skördarmätning

Versionsnummer 1.0

1 Revisionshistorik

Revisionshistoria för handboken Ersättningsgrundande skördarmätning.

Version	Ändring	Datum	Signatur
1.0	Dokumentet skapat	2022-11-11	LAHE, CAMO

Innehållsförteckning

1	Revisionshistorik.....	1
2	Inledning.....	3
3	Förberedelser vid användning av ersättningsgrundande skördarmätning.....	3
3.1	Godkänd skördare.....	3
3.2	Mätande företag.....	3
3.3	Prisräkningsmodeller.....	4
3.3.1	Stampräkning (stamvolym per brösthöjdsdiameterklass).....	4
3.3.2	Summerad stamvolym med olika uppdelningar.....	4
3.4	Prisräkning.....	5
3.4.1	Prislista.....	5
3.4.2	Baspris.....	5
3.5	Mätbesked.....	5
4	Krav på förstaledskontrakt, virkesorder och skördarens produktionsfil.....	6
4.1	Förstaledskontrakt/Virkesorder.....	6
4.2	Skördarens produktionsfil.....	7
4.2.1	Produktionsrapportering med StanForD2010 och hpr-filsformat.....	7
4.2.2	Produktionsrapportering med StanForD-classic och pri-filsformat.....	7
5	Resultat.....	7
5.1	Skördarmätningar i VIOL.....	7
5.2	Uppföljning.....	7

2 Inledning

Ersättningsgrundande skördarmätning innebär att det är skördarens mätningar av stammar som avverkas som ligger till grund för ersättningen till skogsägaren. Ersättningsgrundande skördarmätning kan endast användas vid virkesaffär i första affärsledet, dvs. affärsledet mellan skogsägare och förste köpare. Övriga affärsled använder inmätningen vid industri per sortiment.

Ersättningsgrundande skördarmätning passar bra att använda på objekt som ska prissättas likt leveransrotköp med pris per kubikmeter per trädslag eller pris per kubikmeter oberoende av trädslag. Ersättningsgrundande skördarmätning fungerar även bra att använda när priset per kubikmeter beror på trädslag och trädets diameter i brösthöjd.

Skördaren mäter, apterar och produktionsrapporterar på samma vis som vid avverkningar med ersättningsgrundande mätning vid industri.

3 Förberedelser vid användning av ersättningsgrundande skördarmätning

- Produktionsrapportering från skördaren via filinsändning till Biometria
- Skördaren som avverkar måste vara godkänd av Biometrias fältverksamhet
- Kunskap hos uppdragsgivaren vad det innebär att agera som Mätande företag
- Fastställa prissräkningsmodell med tillhörande signal samt ange prissförutsättningar
- Fastställa och beställa mätbeskedstyp som ska användas i första affärsledet
- Genomgång och avstämning med Biometria support att alla förutsättningar är klara

3.1 Godkänd skördare

För att använda ersättningsgrundande skördarmätning måste den avverkande skördaren vara godkänd av Biometrias fältverksamhet. Godkännandet innebär att maskinens längd- och diametermätning kontinuerligt följs upp så att den uppfyller fastställda kravnivåer. Detta finns beskrivet i Biometrias instruktion "Kvalitetssäkrad mätning med skördare" som finns på biometria.se.

3.2 Mätande företag

I de fall ersättningsgrundande skördarmätning tillämpas är det maskinens uppdragsgivare som får rollen mätande företag och därmed blir juridiskt ansvarig för utförd ersättningsgrundande mätning. Vad detta innebär finns beskrivet i Biometrias instruktion "Kvalitetssäkrad mätning med skördare" som finns på biometria.se. Kontrollerande företag är Biometria som godkänner att maskinen kan användas för

ersättningsgrundande skördarmätning. Ta kontakt med Biometrias fältverksamhet för mer information i frågan.

3.3 Priseräkningsmodeller

Två huvudmodeller finns:

- Stampriseräkning (stamvolym per brösthöjdsdiameterklass)
- Summerad stamvolym med tre olika varianter hur den avverkade volymen redovisas

OBS! Oavsett vilken priseräkningsmodell som ska användas, så styrs detta av en signal som måste finnas med i skördarens produktionsfil för att rätt typ av skördarmätningar ska kunna skapas i VIOL.

3.3.1 Stampriseräkning (stamvolym per brösthöjdsdiameterklass)

Detta innebär möjlighet att använda ett pris per brösthöjdsdiameterklass och trädslag där avdrag görs för stamfelsved. Som stamfelsved redovisas stockar med toppdiameter >139 mm som apterats till massaved eller bränsleved (sortiment 1x eller 5x). Det vill säga att stocken håller timmerdimension men av någon anledning ändå apterats till massaved eller bränsleved på grund av att den inte uppfyller kvalitetskraven för timmer pga. exempelvis röta. Det finns möjlighet att per företag beställa annan diametergräns för stamfelsved. Stamfelsveden kan också prissättas. Volymen för fällda, ej upparbetade stammar är undantagen.

Signal i produktionsfil	Redovisning i mätbesked
SS	Stamvolym per brösthöjdsdiameter och trädslag. Enkelträdshanterade stammar får sortimentskod SSTE 42T0 (T=trädslagskod) samt flerträdshanterade stammar redovisas som SSTE 42TB. Stamfelsved redovisas som en avdragsvolym per stam.

3.3.2 Summerad stamvolym med olika uppdelningar

Med denna modell kan priseräkning göras på summerad volym per trädslag alternativt med annat/olika pris för flerträdshanterad volym/bränsleved. Volymen för fällda, ej upparbetade stammar är undantagen.

Signal i produktionsfil	Redovisning i mätbesked
ST	Summerad stamvolym per trädslag. Enkelträdshanterade stammar får sortimentskod SSTE 42T0. Flerträdshanterad volym särredovisas med sortimentskod SSTE 42TB.
TV	Summerad stamvolym oavsett trädslag. Enkelträdshanterade stammar får sortimentskod SSTE 4290. Flerträdshanterad volym särredovisas med sortimentskod SSTE 429B

SB	Summerad stamvolym per trädslag exklusive volymen på bitar som apterats som bränsleved (SST 509). Bränsleveden särredovisas som SSTE 4299. Enkelträdshanterade stammar får sortimentskod SSTE 42T0. Flerträdshanterad volym särredovisas med sortimentskod SSTE 42TB.
----	---

3.4 Pristräkning

Pristräkning kan ske med hjälp av prislista eller baspris.

3.4.1 Prislista

Skapa prislista avsedd för ersättningsgrundande skördarmätning med sortimentskoder enligt pristräkningsmodellen som används. För stamprismodellen finns möjlighet att sätta pris per stammens brösthöjdsdiameterklass. Stamfelsveden kan prissättas separat.

3.4.2 Baspris

Vid användning av baspris används ingen prislista utan i stället anges ett fast baspris (kr/m³fub) per sortimentsrad på förstaledskontraktet.

3.5 Mätbesked

Ordinarie mätbeskedsmodul kan användas. Däremot rekommenderar Biometria att kvantitet- och värdemodulen K11 samt tilläggsmoduler (exv. S2 stocknota skördarmätning) används. Avverkningsföretagets namn visas i fältet Utförande avverkningsföretag, uppdragsgivarens namn visas i fältet Mätande företag samt maskinens unika SDCID (sdgpx-numret) i fältet Skördarlag. Fältet Tredjepartskontroll visar företag som utfört tredjepartskontroll.

OBS! Om avvikande mätbeskedsbeställning ska användas registreras avvikelsebeställningens identitet i fältet Avvbest i förstaledskontraktet (Figur 2, nr 3). Kontakta Biometrias support för din avvikande mätbeskedsbeställning.

Kvantitet och värde						
Mätmetod	Mätande företag	Prislista				
Stockmätning	UPPDRAGSGIVARNA	BI0123				
Utförande avverkningsföretag	Skördarlag	Tredjepartskontroll				
SKOGSENTREPRENÖRERNA	1234	BIOMETRIA EK FÖR				
		Kvalitet	Styck	Kvantitet	Måttslag	Värde SEK
Helstammar Tall		EJ KL	4	0,25	m3fub	
	Summa ej pristräknat		4	0,25		
	Stamfelsved			0,38		
	Bruttokvantitet		4	0,63		
Helstammar Gran		EJ KL	2 636	1 768,60	m3fub	
	Summa ej pristräknat		2 636	1 768,60		
	Stamfelsved			274,47		
	Bruttokvantitet		2 636	2 043,07		

Figur 1 Exempel på avvikande mätbeskedsbeställning med modul K11.

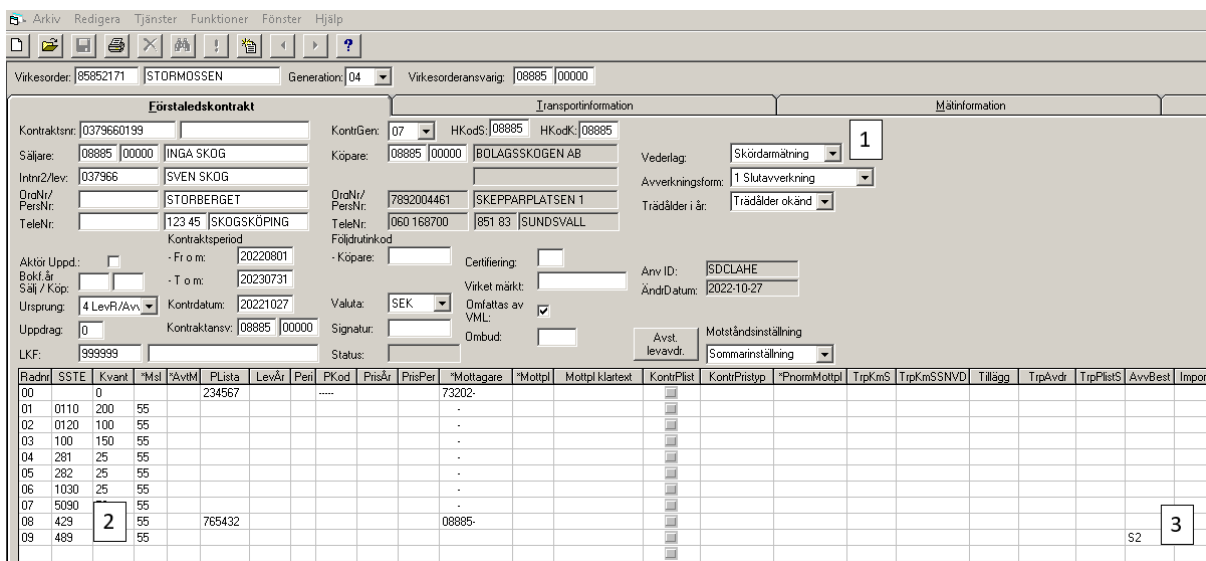
4 Krav på förstaledskontrakt, virkesorder och skördarens produktionsfil

4.1 Förstaledskontrakt/Virkesorder

Vanligen används samma virkesorder för ersättningsgrundande skördarmätning mot skogsägaren som för industrimätning i efterföljande affärsled. Detta innebär att det behöver finnas korrekta sortimentskoder i virkesorder/förstaledskontrakt som kan användas för dessa mätningar, dvs. både för redovisning av skördarens stamvolym och industrimätningarnas sortimentsvolym.

I förstaledskontraktet anges Skördarmätning som vederlag (Figur 2, nr 1).

- För stamvolym anges sortiment SST 429/42T (Figur 2, nr 2).
- I fliken Mätinformation anges för sortiment 429/42T mätmetod 2 och 5, mottagare = förste köpare samt VMF 60.
- Prislisan anges på aktuell sortimentsrad alt. på rad 00 i förstaledskontraktet.

Radnr	SSTE	Kvant	Msl	Avtm	PLista	LevÅr	Peni	PKod	PrisÅr	PrisPer	*Mottagare	*Mottpl	Mottpl klantext	KontrPlist	KontrPristyp	*PnomMottpl	TrpKmS	TrpKmSSNVD	Tillagg	TrpAvdr	TrpPlistS	AvvBest	Import
00		0			234567						73202-												
01	0110	200	55																				
02	0120	100	55																				
03	100	150	55																				
04	281	25	55																				
05	282	25	55																				
06	1030	25	55																				
07	5090	55																					
08	429	55			765432						08885-												
09	489	55																					

Figur 2. Här ska stamvolymmodellen gälla som prISRÄKNINGSmodell. Ersättningsgrundande skördarmätningar kommer att få sortiment 42. Därför finns det i detta fall en virkesorderrad med SST429.

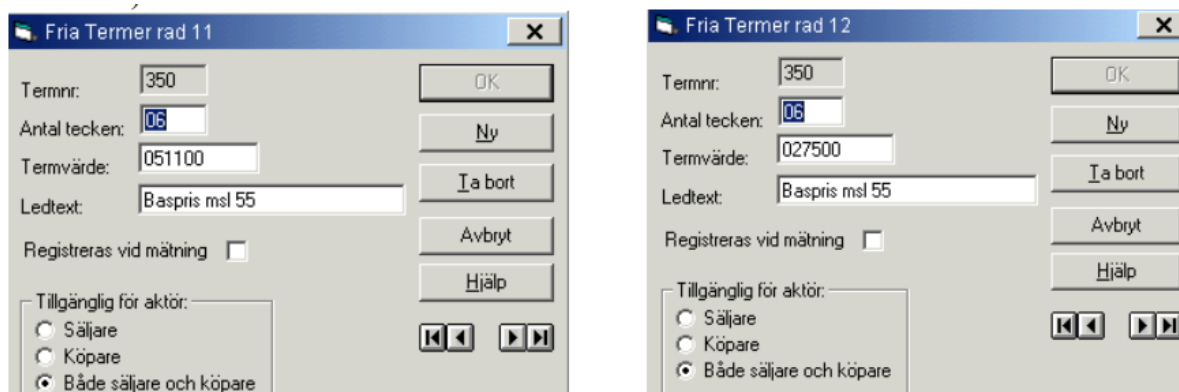
Ett alternativ till prislisan är baspris (fast pris/m³fub) som registreras via Fria Termer. Exemplet nedan visar baspris upplagda för olika trädslag; ett baspris för barr (511 kr/m³fub) samt ett baspris för löv (275 kr/m³fub).

Termnummer för baspris: 350

Antal tecken: 06

Termvärde: 6 tecken (öre)

Ledtext: Ifylls per automatik

Figur 3. Två exempel på hur baspris registreras via Fria Termer.

4.2 Skördarens produktionsfil

För att ersättningsgrundande skördarmätningar ska skapas utifrån skördarens produktionsfil så måste en signal för detta finnas med i produktionsfilen. Om denna signal saknas i produktionsfilen kommer inga ersättningsgrundande skördarmätningar att skapas i VIOL.

4.2.1 Produktionsrapportering med StanForD2010 och hpr-filsformat

I skördarens hpr-fil ska rätt signal för vald prisräkningsmodell finnas i Kontraktstyp (*ContractCategory*). Signalen är en uppgift som går att skicka till maskinen via oin-fil (StanFord2010). Annars registreras signalen manuellt av maskinföraren.

4.2.2 Produktionsrapportering med StanForD-classic och pri-filsformat

I skördarens pri-fil ska rätt signal för vald prisräkningsmodell finnas i samma variabel som virkesordernummer (35 typ 2). Detta görs genom att ange virkesordernummer, plustecken och signal exv. 12345678+SS. Signalen registreras manuellt av maskinföraren.

5 Resultat

5.1 Skördarmätningar i VIOL

Vid tolkningen av de insända filerna skapas förutom produktionsmätningar även ersättningsgrundande skördarmätningar. Mätplats på ersättningsgrundande skördarmätningar blir skördarens unika SDCID (sdgpx-numret) Mottagningsplats blir 010000, mottagare blir samma som förste köpare. Samtliga filinsända skördarmätningar har VMF-nummer 60 och mätsyfte 1.

5.2 Uppföljning

Uppföljning av ersättningsgrundande skördarmätning mot skogsägare kan göras i VIOL dvs. i Virkesinformationssystemet (VIS) via funktionen Volymer & värden köpare.